

L'auge dels moviments socials dels darrers anys fa que el moviment del voluntariat s'hagi de plantejar fins a quin punt comparteix un mateix espai i pot assumir algunes de les seves principals característiques.

Els darrers anys hem assistit a un nou cicle de mobilitzacions protagonitzada pels moviments socials. El moviment 15-M, la [Plataforma d'Afectats per la Hipoteca](#) o altres mobilitzacions, estan proposant una nova manera de mobilitzar-se i estan trencant esquemes en la relació entre partits polítics i societat civil.

Tenen gaire en comú el **voluntariat** i els nous **moviments socials**? Per una banda podem veure com els dos moviments poden compartir un mateix diagnòstic de la realitat i també l'aspiració de la transformació social de les injustícies. Per tant, és habitual que existeixi una relació de simpatia entre els dos, així com la percepció "d'estar al mateix costat". Això no treu que hi hagi models de voluntariat més assistencials, més centrats en resoldre els efectes dels problemes que no pas en resoldre les seves causes.

Us presentem a continuació 6 aportacions o característiques dels nous moviments socials dels darrers anys, que poden suposar nous reptes i reflexions per al món de voluntariat, en un moment de canvi social tant important. Són idees extretes principalment dels articles d'Óscar Mateos i Sebastián Mora que citem al final de l'article.

1. La repolitització del debat públic

Si en una cosa s'han caracteritzat els nous moviments socials és que han sigut capaços de posar nous temes a l'agenda política, denunciant les causes de les desigualtats. En els darrers mesos s'ha assistit a una repolitització dels debats del carrer i cada vegada són més les persones, que arran de la crisi econòmica, es plantegen l'arrel política dels conflictes que vivim. Un dels principals reptes del voluntariat és el de no perdre l'arrel transformadora i, per tant, de denúncia de les injustícies.

2. Equilibri entre carrer i ciberactivisme

Una característica pròpia de la darrera onada de moviments socials ha estat que el potent ciberactivisme i presència a les xarxes socials han anat també acompanyats de l'ocupació de les places i la presència al carrer. Sembla un avís contra deixar l'activisme digital, a vegades tant espectacular com inofensiu, com a element central de les protestes i tornar a buscar l'escalf i la proximitat de les persones.

3. Funcionament en xarxa i noves formes d'organitzar-se.

Si alguna cosa ha deixat en evidència els moviments socials ha estat el treball horitzontal i la creació d'estructures àgils. Això que ha suposat una alenada d'aire fresc també suposa repensar el paper de les organitzacions clàssiques. Si bé no la seva existència, si la seva capacitat d'obrir-se, relacionar-se amb més gent i guanyar en participació interna.

4. Donar el protagonisme a les víctimes i afectats

Posar l'accent en els desnonats, els refugiats o els desposseïts, significa posar rostres a la víctima de la crisi econòmica i no pas en el voluntari. És la persona beneficiària de l'acció voluntària, protagonista de la injustícia social de la que és víctima, la que esdevé la prioritat.

5. Replantejament de la relació amb grups d'interès o empreses de serveis

Els moviments socials es caracteritzen per la denúncia de les desigualtats i per assenyalar els culpables de la crisi. Una bona oportunitat per al voluntariat per repensar com s'ha de fer la col·laboració amb l'empresa privada que tant bé va darrerament per cercar finançament. Val tot? Podem acceptar col·laboracions de tothom? Quines són les línies vermelles que no podem estar disposats a travessar?

6. Trobar el punt d'equilibri entre conflicte i col·laboració amb l'administració

Els moviments socials s'han caracteritzat per la confrontació amb el poder en comptes de la col·laboració. El voluntariat, més aviat ha tendit a buscar cert aixopluc o complicitat amb les administracions públiques. Sense haver d'abandonar aquesta relació, els moviments socials interpel·len sobre com ha de ser aquesta entesa, potser menys dependent.

Per aprofundir:

Òscar Mateos (2013) [El voluntariado joven ante el cambio de época. Aprendizaje des de los nuevos movimientos sociales.](#)

Òscar Mateos i Jesús Sanz (2013) [Canvi d'època, canvi de rumb?. Aportacions i propostes des dels moviments socials.](#)

Marta Pelegrino (2012) [Moviments socials i voluntariat, només simpatia?](#)

Sebastián Mora (2002) [Movimientos sociales y voluntariado. Hacia un nuevo marco de complicidades.](#)